

PER E-MAIL

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en
Voedselkwaliteit
DG Natuur, Visserij en Landelijk Gebied
T.a.v. C. den Hartog
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum 12 maart 2020
Uw kenmerk DGNVLG / 20029694
Ons kenmerk HBR-1888887
Aantal bijlagen 1
Contactpersoon Wolf, Robbert
Telefoon +31 (0)10 252 1373
E-mail R.Wolf@portofrotterdam.com

Onderwerp Aanvulling passende beoordeling zandwinning HbR

Beste mevrouw, heer,

Namens Havenbedrijf Rotterdam N.V. (hierna: HbR) heb ik op 23 december 2019 een aanvraag voor een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming bij u ingediend voor het winnen van zand op de Noordzee. Per brief van 30 januari 2020 heeft u om aanvulling cq. verduidelijking verzocht. In deze brief ga ik op uw vragen in. Bij deze brief voeg ik de aangevulde passende beoordeling, waarin we naar aanleiding van uw vragen een aantal zaken hebben aangevuld en verduidelijkt.

Borging van maatregelen

U geeft aan dat de passende beoordeling op onjuiste uitgangspunten gebaseerd is voor wat betreft de borging van maatregelen, onder verwijzing naar recente jurisprudentie. In de passende beoordeling is echter geen gebruik gemaakt van toekomstige of onzekere maatregelen waarvan het effect niet kan worden gegarandeerd, als onderbouwing voor het uitblijven van effecten van de zandwinning in cumulatie met andere relevante plannen en projecten. De maatregelen zijn slechts gebruikt voor de contextuele beschrijving van het beheer in de Natura2000-gebieden en de staat van instandhouding van de betrokken habitats. In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat (i) de maximale effecten van de zandwinning door HbR op de relevante Natura 2000-gebieden, in cumulatie met andere relevante plannen en projecten, zodanig gering zijn, dat een aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten en (ii) daar waar reeds uitgevoerde instandhoudingsmaatregelen en continuërend regulier beheer nog niet tot het behalen van de instandhoudingsdoelen leiden, de maximale bijdrage van de stikstofdepositie als

gevolg van de zandwinning door HbR de opgave en de benodigde aanvullende maatregelen om tot de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen te komen niet doen wijzigen.

Recente jurisprudentie¹ bevestigt dat een dergelijke ecologische beoordeling ten grondslag kan liggen aan een passende beoordeling waarin wordt geconcludeerd dat van significante effecten geen sprake is, ondanks een (geringe) depositietoename. In de bijgevoegde aangepaste passende beoordeling is e.e.a. verduidelijkt.

Saldering

U vraagt de mogelijkheden van (externe) saldering te verkennen. Interne, noch externe saldering blijkt echter haalbaar voor dit project. Dit heeft onder meer te maken met de reikwijdte van de depositie: Aerius Calculator berekent in 63 Natura 2000-gebieden een zeer geringe depositietoename. Dit heeft als consequentie dat, als gekozen zou worden voor externe saldering, een groot aantal bronnen beëindigd zal moeten worden om deze geringe toename van stikstofdepositie ongedaan te maken. De hiermee gepaard gaande kosten staan redelijkerwijs niet in verhouding tot de omvang van de toename van stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen activiteit, mede omdat uit de passende beoordeling volgt dat een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de relevante Natura 2000-gebieden vanwege het voorgenomen project, in cumulatie met andere relevante plannen en projecten, met zekerheid kan worden uitgesloten. Interne saldering is niet mogelijk omdat er geen Wnb-vergunning geldt en omdat er geen sprake is van andere activiteiten waarmee gesaldeerde zou kunnen worden.

Overige Natura2000-gebieden

In de passende beoordeling is gekozen voor een getrapte aanpak voor de beoordeling van de maximale effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Voor Solleveld & Kapittelduinen en Westduinpark & Wapendal is een integrale effectbeschrijving van alle relevante habitattypen opgenomen. Om de effecten op de overige 61 Natura 2000-gebieden te beoordelen is in de bijgevoegde versie van de passende beoordeling een representatieve selectie gemaakt van 15 habitattypen die zeer gevoelig zijn voor de effecten van stikstofdepositie. Dit zijn habitattypen met een lage kritische depositiewaarde (KDW) die momenteel ook overschreden wordt, met een zeer ongunstige tot matig gunstige staat van instandhouding. Per habitatype zijn vervolgens drie Natura 2000-gebieden geselecteerd waar de betreffende habitattypen voorkomen. Dit zijn de gebieden met het betreffende habitatype die zo dicht mogelijk bij de verdiepte loswallen liggen, met een definitieve instandhoudingsdoelstelling, en met een overschrijding van de KDW. Hierdoor is een representatief overzicht verkregen van de voor stikstofdepositie meest kritische situaties, onder verschillende omstandigheden in de betrokken Natura2000-gebieden.

Voor alle habitats in alle gebieden luidt de conclusie dat de (beperkte) bijdrage als gevolg van de zandwinning door HbR niet leidt tot een significante verslechtering van de betreffende habitattypen,

---

¹ Zie uitspraak 201606186/1/R1 (ECLI:NL:RVS:2020:682) d.d. 4 maart 2020 inz. Overnachtingshaven Lobith, alsmede 201903529/1/R1 (ECLI:NL:RVS:2020:741) inz. Bestemmingsplan Pallas-reactor.

noch dat de bijdrage de opgave om tot realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen te komen beïnvloedt. Voor een nadere toelichting en onderbouwing verwijs ik naar de passende beoordeling.

Cumulatie

U geeft aan dat de informatie over verleende vergunningen, specifiek wat betreft die van Omgevingsdienst Haaglanden, onvolledig is, en dat om die reden de conclusies met betrekking tot cumulatie niet gedeeld worden. In reactie daarop bericht ik u dat namens het HbR de nodige inspanningen zijn verricht om inzicht te krijgen in vergunningen voor projecten die zijn verleend en waarbij de projecten nog niet zijn gerealiseerd. Gelet op vaste jurisprudentie op dit punt hoeven immers alleen die projecten in de cumulatieve beoordeling te worden betrokken. Havenbedrijf Rotterdam heeft zelf gedeeltelijk inzicht in projecten binnen het Haven- en Industrieel Complex. Op basis daarvan zijn in de passende beoordeling bij de aanvraag twee vergunningen genoemd: Tankterminal Europoort West (thans Sappencluster Kop van de Beer) en HHTT (inmiddels nagenoeg afgerond). Verder is aan de Omgevingsdienst Haaglanden verzocht om een overzicht van de relevante projecten. Aangezien ODH heeft aangegeven geen tijd en capaciteit te hebben om aan het informatieverzoek te voldoen, is vervolgens via de website van ODH nagegaan of in het overzicht van beschikkingen meer mogelijk relevante vergunningen staan dan eerder genoemd (naast de reeds eerder geraadpleegde vergunningenbank van het ministerie van LNV). Hieruit zijn enkele vergunningen naar voren gekomen die mogelijk aanvullend relevant zijn, welke zijn meegenomen in de cumulatieparagraaf van de aangepaste passende beoordeling. Van deze vergunningen is overigens niet bekend in hoeverre de projecten reeds zijn afgerond, met als gevolg dat wellicht gecumuleerd is met projecten die reeds zijn uitgevoerd (en dus feitelijk niet in de cumulatieve beoordeling hoeven te worden meegenomen).

De aanvullende vergunningen leiden niet tot een andere conclusie. Dit komt omdat het bevoegd gezag in het kader van die vergunningen reeds heeft geconcludeerd dat deze vergunde activiteiten ook in cumulatie niet tot significante effecten leidt. Een extra depositie van maximaal 0,07 mol/ha/j als gevolg van de zandwinning door HbR zorgt er niet voor dat deze (gecumuleerde) depositie alsnog tot een significant effect leidt. Immers, uit de passende beoordeling is gebleken dat de maximale bijdrage aan de depositie van zandwinning niet leidt tot een meetbare verandering in de kwaliteit van de habitattypen, noch tot aanpassing van instandhoudingsmaatregelen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de aangevulde passende beoordeling.

Conclusies

Het hoofdstuk conclusies is naar aanleiding van bovenstaande zaken op enkele punten aangescherpt. De conclusie dat significante effecten niet aan de orde zijn is niet gewijzigd.

Overige punten

Literatuur- en bronverwijzingen zijn toegevoegd. Daarnaast zijn enkele redactionele wijzigingen doorgevoerd die geen gevolgen hebben voor de inhoud.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
Havenbedrijf Rotterdam N.V.

ir. E. van der Schans
Hoofd Environmental Management